

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Urtos/5/2021
Identifikačné číslo spisu:	4017200151
Dátum vydania rozhodnutia:	02.02.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Patrik Príbelský
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:4017200151.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a sudcov JUDr. Martina Bargela JUDr. Emila Klemaniča na neverejnom zasadnutí konanom dňa 2. februára 2022 v Bratislave v trestnej veci odsúdeného A. Z. o sťažnosti odsúdeného podanej proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2Ntc/3/2017, z 22. novembra 2021 takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2Ntc/3/2017, z 22. novembra 2021.

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre uznesením, sp. zn. 2Ntc/3/2017, z 22. novembra 2017 podľa § 68 ods. 2 Trestného zákona vyslovil, že odsúdený A. Z., sa v skúšobnej dobe podmienenečného prepustenia uznesením Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2Ntc/3/2017, z 1. marca 2017 neosvedčil, a preto zvyšok trestu odňatia slobody vo výmere 10 (desať) mesiacov a 5 (päť) dní, uložený mu rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2Ntc/9/2016, z 22. septembra 2016 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Urto/7/2016, z 26. októbra 2016, vykoná.

Odsúdený A. Z. proti tomuto uzneseniu podal sťažnosť, v ktorej uviedol, že predchádzajúce rozhodnutie najvyššieho súdu, sp. zn. 1Urtost/4/2021, z 18. októbra 2021 považuje vo vzťahu k premene podmienky za nedostatočne odôvodnené. Na verejnom zasadnutí z 22. novembra 2021, ktoré sa na základe žiadosti odsúdeného zo zdravotných dôvodov konalo bez jeho prítomnosti, ustanovená obhajkyňa nepostupovala na základe nimi dohovoreného postupu. V trojročnej skúšobnej dobe podmienenečného prepustenia, ktorá trvala od 1. marca 2017 a uplynula 1. marca 2020, mu táto podmienka nebola premenená. Rozhodovať o nej po tejto dobe považuje za nezákonné. Poukázal tiež na to, že na Slovensku bol naposledy trestaný v roku 2009 na podmienku „3 roky na 5“, v ktorej sa osvedčil. Požiadal preto najvyšší súd, aby jeho vec prešetril, nakoľko je presvedčený, že neporušil skúšobnú dobu, ktorú mu navyše už ani nemožno premeniť. Zároveň odsúdený podal námietku voči celému Krajskému súdu v Nitre, ktorý má byť zaujatý voči jeho osobe.

K sťažnosti odsúdeného sa vyjadril prokurátor, a to v tom smere:

„Mám za to, že Krajský súd v Nitre rozhodol vecne správne a zákonne. S argumentáciou Krajského súdu v Nitre uvedenej v odôvodnení sťažnosťou napadnutého uznesenia sa plne stotožňujem. Sťažnostné dôvody odsúdeného považujem za irelevantné. Poukazujem na to, že odsúdený A. Z. sa v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody dopustil viacerých priestupkov a trestnej činnosti v Maďarsku, za ktorú bol právoplatne odsúdený maďarským súdom. V zmysle ustanovenia § 7 ods. 2 Trestného zákona sa odsudzujúci rozsudok Okresného súdu Békéscaba, sp. zn. 13.B.154/2018/112, zohľadňuje pre účely postupu v zmysle ustanovenia § 68 ods. 2 Trestného zákona. Naviac po podmienenom prepustení v Maďarsku, sa odsúdený A. Z. na území Slovenskej republiky opätovne dopustil ďalšej majetkovej trestnej činnosti, za ktorú bol vzatý do väzby. Majúc na pamäti predmetné skutočnosti zastávam názor, že nemožno konštatovať, že odsúdený A. Z. v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia viedol riadny život“.

Prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného A. Z. podanú proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2Ntc/3/2017, z 22. novembra 2021 zamietol ako nedôvodnú.

+ + +

Najvyšší súd preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného poriadku správnosť výrokov napadnutého uznesenia, ako i konanie predchádzajúce týmto výrokom a zistil, že sťažnosť odsúdeného A. Z. je dôvodná, i keď čiastočne z iných dôvodov, než uvádzal.

Z predloženého spisu vyplýva nasledovné:

Uznesením Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2Ntc/3/2017, z 1. marca 2017, právoplatným toho istého dňa, bol odsúdený A. Z. podmienne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2Ntc/9/2016, z 22. septembra 2016 v spojení s uznesením najvyššieho súdu, sp. zn. 2Urto/7/2016, z 26. októbra 2016 vo výmere 4 (štyri) roky a 6 (šesť) mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia a bola mu určená skúšobná doba na 3 roky a zároveň mu bol nariadený probačný dohľad na 3 roky. Podľa § 51 ods. 4 písm. c), písm. j) Trestného zákona mu bola uložená povinnosť v skúšobnej dobe nahradiť podľa svojich možností a schopností spôsobenú škodu a zamestnať sa v skúšobnej dobe, alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie. Skúšobná doba trvala od 1. marca 2017 do 1. marca 2020.

Krajský súd v Nitre uznesením, sp. zn. 2Ntc/3/2017, z 25. augusta 2021 podľa § 68 ods. 2 Trestného zákona rozhodol tak, že odsúdený A. Z. sa v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2Ntc/9/2016, z 22. septembra 2016 v spojení s uznesením najvyššieho súdu, sp. zn. 2Urto/7/2016, z 26. októbra 2016 neosvedčil a zvyšok trestu vykoná. Uznesením najvyššieho súdu, sp. zn. 1Urtost/4/2021, z 18. októbra 2021 bolo podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku na podklade sťažnosti zrušené napadnuté uznesenie Krajského súdu v Nitre a tomuto uložené, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Naposledy Krajský súd v Nitre rozhodol sťažnosťou napadnutým uznesením tak, ako je uvedené v skoršom texte naratívnej časti tohto uznesenia.

Zároveň bolo zistené, že 20. októbra 2020 doručilo Ministerstvo spravodlivosti Maďarskej republiky na Krajský súd v Trnave osvedčenie Súdneho dvora Szombathely z 9. septembra 2020 podľa článku 4 Rámcového rozhodnutia Rady 2008/909/SW, ktorým požiadalo o uznanie a výkon rozhodnutia Okresného súdu Békéscsaba z 20. decembra 2018, sp. zn. 13.B.154/2018/112, v spojení s rozhodnutím Súdneho dvora Gyula z 24. septembra 2019, sp. zn. 1Bf.98/2019/144, týkajúci sa odsúdeného v Slovenskej republike. Krajský súd v Trnave ako miestne nepríslušný súd postúpil uznesením, sp. zn. 5Ntc/12/2020, z 5. novembra 2020 uvedenú žiadosť miestne príslušnému Krajskému súdu v Nitre. Ten rozsudkom, sp. zn. 2Ntc/2/2021, z 2. júna 2021 rozhodol o tom, že uvedený rozsudok vydaný v Maďarskej republike sa na území Slovenskej republiky uznáva a vykoná sa. Následne justičný orgán maďarskej republiky dňa 20. júla 2021 oznámil, že na výkone uvedeného rozsudku netrvá, pretože

odsúdený bol medzičasom z výkon trestu odňatia slobody podmiennečne prepustený.

Zároveň je potrebné dodať, že rozsudok Okresného súdu Békéscsaba sa týkal trestnej činnosti, ktorej sa odsúdený dopustil v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody uznesením Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2Ntc/3/2017, z 1. marca 2017.

V konaní o osvedčení sa v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia zaslal 12. februára 2020 Súdny dvor Gyula, Krajskému súdu v Nitre rozhodnutia, ktorými bol odsúdený v Maďarskej republike uznaný za vinného za trestnú činnosť spáchanú v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody.

Zo spisového materiálu pritom vyplýva, že Krajský súd v Nitre sa už dňa 7. marca 2019 dozvedel o tom, že odsúdený je vo výkone trestu odňatia slobody v Maďarskej republike za trestnú činnosť, ktorej sa pravdepodobne dopustil v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia (č. l. 122). Zároveň najneskôr ku dňu 21. októbra 2020 bolo možné z odpisu z registra trestov SR zistiť, že odsúdený sa v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia dopustil trestnej činnosti na území Maďarska, za ktorú bol právoplatne odsúdený (č. l. 69 -77 pripojeného spisu Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2Ntc/2/2021).

Krajský súd v Nitre rozhodol o neosvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody prvýkrát až 25. augusta 2021 a následne po zrušení tohoto rozhodnutia najvyšším súdom až 22. novembra 2021.

Podľa § 68 ods. 2 Trestného zákona ak podmiennečne prepustený viedol v skúšobnej dobe riadny život a plnil uložené obmedzenia a povinnosti, súd vysloví, že sa osvedčil; inak rozhodne, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby, že zvyšok trestu vykoná. Ak sa odsúdený nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, súd rozhodne tak, aby výkony trestov odňatia slobody nasledovali plynule za sebou.

Podľa § 68 ods. 4 Trestného zákona rovnako sa má za to, že trest bol vykonaný dňom, keď došlo k podmiennečnému prepusteniu, ak súd bez viny odsúdeného do roka od uplynutia skúšobnej doby nerozhodol, že odsúdený zvyšok trestu vykoná. Súd môže tak rozhodnúť do dvoch rokov, ak sa proti obvinenému vedie trestné stíhanie pre úmyselný trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia.

Z uvedených ustanovení Trestného zákona vyplýva, že o tom, že sa podmiennečne prepustený v skúšobnej dobe neosvedčil, musí konajúci súd rozhodnúť do jedného roka od uplynutia skúšobnej doby. Neskôr, avšak len do dvoch rokov od uplynutia skúšobnej doby tak môže súd urobiť len ak nemožnosť skoršieho rozhodnutia zaviniť odsúdený, alebo ak sa v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia voči odsúdenému vedie trestné stíhanie.

Podmienku, v zmysle § 68 ods. 4 Trestného zákona, že sa proti odsúdenému vedie trestné stíhanie pre úmyselný trestný čin je potrebné vykladať tak, že trestné stíhanie obvineného pre iný úmyselný trestný čin, spáchaný v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia, musí prebiehať v lehote do dvoch rokov od uplynutia skúšobnej lehoty a musí byť v tejto lehote aj právoplatne skončené, aby bolo možné o neosvedčení sa odsúdeného rozhodnúť v lehote do dvoch rokov po uplynutí skúšobnej doby (primerane R 71/1999). Inak sa má za to, že sa osvedčil. Ak je totiž odsúdený trestne stíhaný za trestný čin, ktorý mal spáchať v skúšobnej dobe, o ktorom treba najskôr rozhodnúť, súd vo vykonávacom konaní nemôže rozhodnúť, že sa trest alebo zvyšok trestu vykoná, pokiaľ sa nezistia iné dôvody na také rozhodnutie, ale je povinný vyčkať na právoplatné skončenie tohto trestného stíhania. Ak však toto trestné stíhanie nie je právoplatne skončené v lehote jedného roka (resp. dvoch rokov) od uplynutia skúšobnej doby, súd nemôže rozhodnúť o neosvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe.

Zmyslom uvedenej podmienky totiž je, aby mal súd potrebný časový priestor na posúdenie toho, či odsúdený viedol v skúšobnej dobe riadny život a plnil uložené obmedzenia a povinnosti a zistil či počas plynutia skúšobnej doby spáchal inú trestnú činnosť.

Inými slovami, ak odsúdený spáchal trestný čin síce v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia, ale trestné stíhanie pre tento iný trestný čin sa právoplatne skončilo ešte v skúšobnej dobe, potom na vznik zákonnej fikcie osvedčenia sa uplatní lehota jedného roka podľa ustanovenia § 68 ods. 4, prvá veta Trestného zákona a nie lehota dvoch rokov podľa § 68 ods. 4, druhá veta Trestného zákona. Pre predĺženie lehoty jedného roka na dva roky totiž nie je splnená podmienka vedenia trestného stíhania v lehote po skončení skúšobnej doby.

V danom prípade bol odsúdený podmienne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody 1. marca 2017 a bola mu určená skúšobná doba vo výmere 3 roky, ktorej plynutie skončilo 1. marca 2020.

Následne odsúdený 18. marca 2017 spáchal na území Maďarska úmyselnú trestnú činnosť, pre ktorú bolo v priebehu skúšobnej doby vedené na území Maďarska trestné stíhanie, ktoré právoplatne skončilo 24. septembra 2019. Uvedené trestné stíhanie teda skončilo ešte počas plynutia skúšobnej doby podmieneného odsúdenia na území Slovenskej republiky.

Ako už bolo uvedené, príslušný krajský súd sa o tom, že odsúdený počas skúšobnej doby spáchal trestnú činnosť, dozvedel najneskôr 7. marca 2019. Dňa 12. februára 2020 zaslali maďarské justičné orgány krajskému súdu rozhodnutia, ktorými bol odsúdený uznaný za vinného a zároveň minimálne od 21. októbra 2020 bola táto skutočnosť zrejímá i z odpisu z registra trestov.

Krajský súd mal teda k dispozícii dostatočný časový priestor na to, aby do jedného roka od uplynutia skúšobnej doby - teda do 1. marca 2021 rozhodol o prípadnom neosvedčení sa odsúdeného.

Zo spisového materiálu však vyplýva, že krajský súd tento časový priestor jedného roka nevyužil a nerozhodol o prípadnom neosvedčení sa odsúdeného.

Sumárne povedané: keďže trestné stíhanie odsúdeného pre iný úmyselný trestný čin skončilo ešte počas plynutia skúšobnej doby podmieneného odsúdenia a krajský súd sa v dostatočnom časovom predstihu o tejto skutočnosti dozvedel, mal rozhodnúť v lehote do jedného roka od uplynutia skúšobnej doby podľa § 68 ods. 4, veta prvá Trestného zákona a nie v lehote dvoch rokov podľa § 68 ods. 4, veta druhá Trestného zákona.

Nie je možné konštatovať, že na nedodržaní tejto lehoty nesie zavinenie odsúdený, pretože skutočnosť, že vykonával väzbu a trest odňatia slobody v inom štáte nemožno pričítať na jeho ťarchu. Navyše, ak sa krajský súd v dostatočnom časovom predstihu o tejto skutočnosti dozvedel. Najvyššiemu súdu preto nezostávalo iné, ako napadnuté uznesenie zrušiť.

Zároveň platí, a to priamo zo zákona - § 68 ods. 3, ods. 4 Trestného zákona, že odsúdený sa osvedčil okamihom uplynutia dvojročnej lehoty a že trest bol vykonaný dňom, keď došlo k jeho podmienenému prepusteniu - 1. marca 2017. Preto najvyšší súd o osvedčení sa odsúdeného A. Z. nerozhodoval. Nie je totižto potrebné rozhodovať o niečom, čo vyplýva priamo zo zákona.

Prípadné úvahy o neplnutí skúšobnej doby v zmysle § 68 ods. 1 posledná veta Trestného poriadku sú vylúčené, pretože o uznaní cudzozemského rozhodnutia bolo rozhodnuté až po dvoch rokoch od uplynutia skúšobnej doby - rozsudok Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2Ntc/2/2021, z 2. júna 2021, a teda v okamihu, keď sa už zo zákona malo za to, že sa odsúdený osvedčil.

V dôsledku uvedeného už najvyšší súd nepovažoval za potrebné bližšie sa zaoberať sťažnostnými námietkami odsúdeného.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.